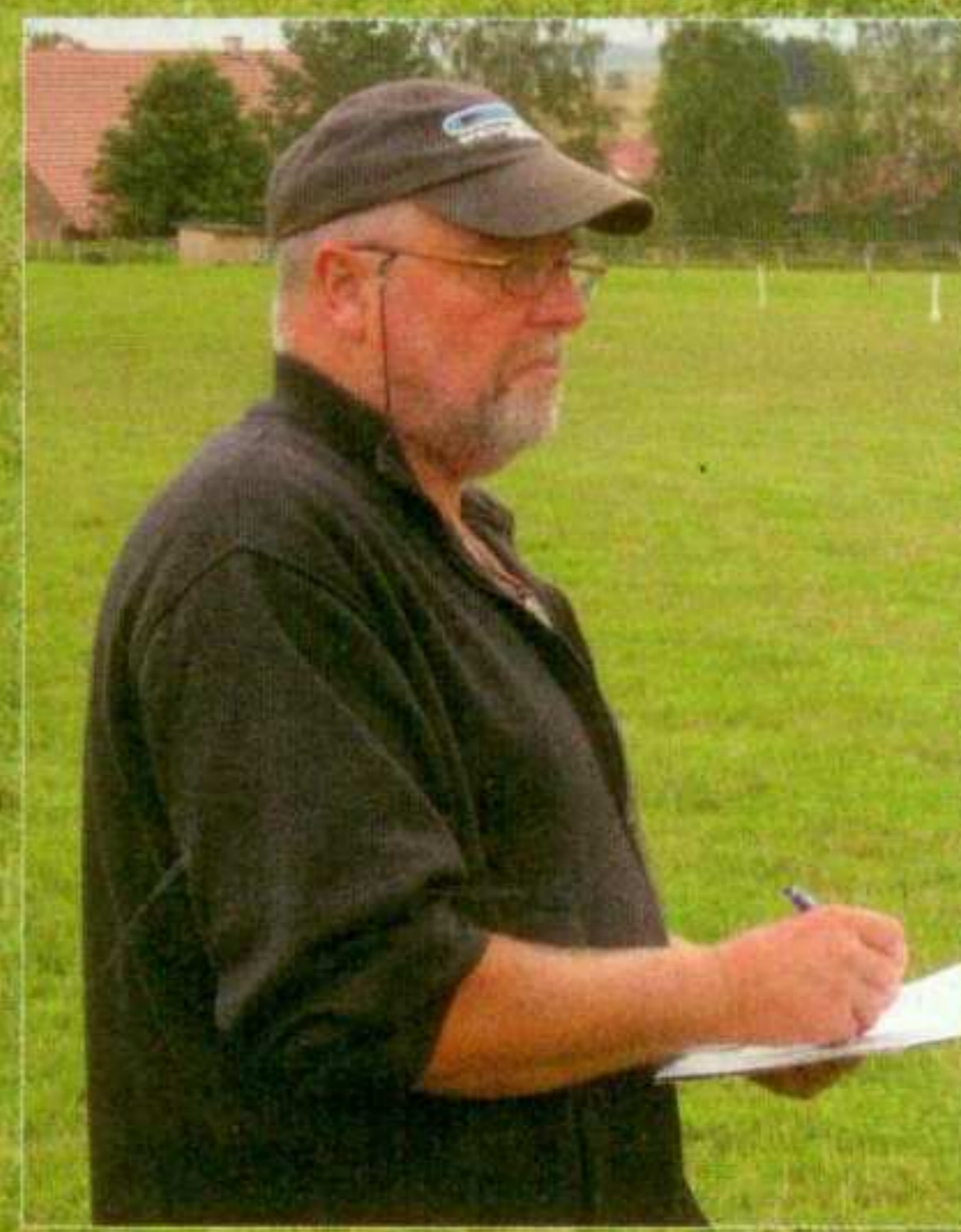

Nejsem z farmy, ale...

Pasení ovci ve spolupráci se psem, a to zdaleka nejen s tím ovčáckým, se stává stále více oblíbenější sportovní disciplínou nejen ve světě, ale i v České republice. Organizátoři vrcholových soutěží u nás se proto snaží na tyto akce zvat také renomované rozhodčí ze zahraničí. Jedním z nich je i osobnost ve světě závodů ovčáckých psů velmi vážená – pan Philippe Heintz z Francie, který posuzoval letošní mistrovství republiky ovládnání ovci ovčáckými psy v tradičním stylu. A zároveň po oba dva dny školil jak tradiční plemena, tak i border kolie a kelpie.

Vzpomenete si ještě na své začátky, jaké byly vaše první krůčky?

Můj start s ovčáckými psy byl trochu neobvyklý. Nepocházím z farmářské rodiny. Můj otec byl voják a často jsme se kvůli jeho povolání stěhovali (do Německa, do Francie...), dlouho jsme žili ve Štrasburku – mém rodném městě. Bydleli jsme v bytě, a proto jsem jako dítě psa mít nemohl. A tak první věc, kterou jsem udělal, když mi bylo osmnáct, že jsem si ho pořídil. Byl to služební pes – beauceron. Nezačínal jsem s border kolie, ty u nás ještě nebyly. Nedaleko místa, kde jsem bydlel, žil starý ovčák, kterému jsem chodil často pomáhat. Pracoval se starými tradičními metodami chovu a pasení ovci používanými v Německu. Po ukončení studií na zemědělské fakultě (obor ovce) se mi podařilo získat zaměstnání na veliké ovčí farmě s několika tisíci ovci. Fungovala trochu jako továrna, a já jsem se stal po čtyřech nebo pěti letech jejím vedoucím. To mi bylo přibližně dvacet sedm let. Několik let potom, přibližně v roce 1976, k nám byly dovezeny první border kolie. Naše farma patřila mezi první, které borderky měly. Můj šéf jezdil do Anglie nakupovat berany a tam často vídal tyto psy pracovat. Velice ho zaujali. I já sám jsem tam byl několikrát předtím za prací nebo na stážích na místních farmách a bylo neuvěřitelné sledovat, jak tam tito psi pracovali. Díky tomu, že můj šéf byl nakloněn možnosti vyzkoušet tyto psy, stal jsem se jedním z prvních mladých manažerů, který border kolie měl. V roce 1978 byl potom založen a svazem uznán klub pro border kolie.

O dva roky později jsem založil vlastní farmu a psy jsem si vzal s sebou. Stále jsem ale ještě měl tři beaucerony, ale pracoval jsem už hlavně s border kolie.

A co vaše závodnické úspěchy?

V roce 1982 jsem se účastnil prvního závodu a v dalších letech jsem se pak intenzivně zabýval výcvikem. Měl jsem plno psů v tréninku a již vycvičené psy jsem prodával na farmy. Navíc k tomu jsem ještě obhospodařoval svou malou farmu. V roce 2000 jsem se přestěhoval do jižní Francie a začal jsem psy pouze cvičit. Trénoval

jsem i jiná než pastevecká plemena a zároveň se účastnil závodů. Během posledních osmi až devíti let jsem však svou účast na závodech trochu zredukoval a začal se věnovat spíš posuzování. Během této doby jsem byl dvakrát francouzským šampionem, šestkrát res. šampionem a sedmnáctkrát se účastnil na Continentalu, v jehož finále jsem se i dvakrát umístil, a to se stejnou fenou. Absolvoval jsem i spoustu dalších trialů. Mnohokrát jsem se rozhodl, že skončím, a pak jsem se zase k závodění vrátil. Měl jsem už ale čím dál tím méně času. Bývám často zván do zahraničí, protože mluvím nejen francouzsky, ale i anglicky a německy, což mi velice pomáhá. V posledních dvaceti letech působím především jako rozhodčí, a to i v Anglii. Tam se pořádá každý týden a všechny svátky obrovská spousta trialů. Z tohoto důvodu jsem nakonec zvolil systém, že jedu na trialy deset dní na jaře a deset dní na podzim. Získal jsem tam spoustu přátel mezi rozhodčími i závodníky, mnoho mě toho naučili a nesmírně mi pomohli. Od nich jsem získal nejen spoustu typů k výcviku, ale také perfektní štěňata. Jsem vlastně jednou nohou ve Francii a jednou nohou ve Walesu. Je to země, kterou znám, miluji a která je mou druhou vlastí.

Věnujete se také chovu?

Sice se mi podařilo získat mnoho dobrých štěňat, ale v současné době se chovem nezabývám a nemám žádnou chovnou fenu. Mám jen psy. V současné době je to přibližně čtrnáct border kolie. Je možné, že jednou zase budu chovat,

ale moc mě to neláká. Na trhu je příliš mnoho štěňat, je třeba kontrolovat HDD, oči atd., což stojí spoustu peněz, a pokud člověk opravdu poctivě odchová štěňata, doveze drahé rodiče a dosáhne s nimi výborných výsledků v soutěžích, je pak i cena štěněte podstatně vyšší. Na trhu se ale v poslední době objevují štěňata bez testů a bez průkazů, která mohou být borderky, ale také nemusí a neznalí lidé po nich sáhnou, protože je láká nízká cena. U nás opravdu kvalitní štěně stojí 1000 – 1200 eur a na trhu se teď objevují štěňata i za 400 a méně. V této situaci se mi nechce zabývat se chovem. Všechny psy si vozím z Walesu od svých přátel, vždy výhradně štěně, nikdy jsem nekoupil trénovaného nebo tzv. nastartovaného psa.

Jak se vám u nás posuzovalo a co říkáte našim psům tradičních plemen?

Byl jsem u vás již vloni, to jsem posuzoval trialy v Collecting stylu, čili border kolie. A letos tradiční styl. Je skvělé, že děláte i tradiční styl a určitě nepřestávejte. Na to, že jste teprve na začátku, je úroveň vašich psů velice slušná. Bylo velice příjemné vidět, kolik především mladých děvčat se u vás pasením tradičního stylu zabývá. Myslím, že je to pro mnoho tradičních plemen budoucnost, že lidé budou stále více hledat pro psa činnosti, které ho baví a které jsou mu blízké a zároveň budou bavit i jeho pána. Možná si někdo myslí, že jsme blázni, když trénujeme tyto psy, ale není to pravda. Je spousta lidí, kteří borderku prostě nechtějí, ale rádi by se pasením zabývali. Proč jim to tedy neumožnit stejně jako jiné sporty. V Evropě nejsou lidé moc nakloněni závodům v tradičním stylu. V České republice je to spíše výjimka, která mě překvapila, a to velice mile. Jediné, co na to mohu říct, je: „Pokračujte dál.“ Domnívám se, že i ostatní státy k tomu postupně dojdou, protože mají národní plemena, která byla v historii také používaná u ovcí, a lidé se k tomu rádi vrací, alespoň takto sportovně. Problém je v tom, že pro tradiční styl je potřeba mít početná stáda. Na závody, ale i tréninky je dobré mít v zázemí na farmě alespoň kolem stovky ovcí.

Jaká plemena se k pasení používají ve Francii?

U nás je to většinou australský ovčák, bearded kolie, šeltie, pochopitelně border kolie, také pár německých ovčáků a mnoho francouzských plemen. Doma mám ještě dva pyrenejské ovčáky, oba také pasou, pochopitelně na úrovni tradiční-

ho stylu. Chci, aby všichni viděli, že lze trénovat i tradiční plemena a ta mohou pracovat.

U nás jsou místa, kde se stále používají tradiční plemena, a to i přesto, že k nám BOC došly už před lety. Proto máme zvlášť i komisi pro tradiční styl. Hlavně na jihu se používají pyrenejské ovčáky, mnozí jsou směsky s dlouhou srstí, vypadají jako malí briardi, a ti pracují velice dobře. Náš ministr zemědělství vyhlásil program na podporu využívání psů na farmách, proto sem stále přicházejí další čtyřnozí pomocníci.

Myslíte si, že závodit v této disciplíně mohou i lidé, kteří ovce nemají?

Je zajímavé, že když se podíváme na evropskou komisi pro pasení, tak většina z nich nejsou farmáři. Mají třeba jen pár ovcí, nebo ani to ne a pasení mají jako sport. Podíváme-li se do Holandska, ani zde nejsou nejlepší handleři farmáři a ve Švédsku nebo Norsku je to to samé – jsou to veterináři, učitelé apod. Teď nemluvíme o Anglii, tam je to jinak. Lidé zde mají často dvě

zaměstnání. Dojíždí za prací třeba do města, ale potom doma chovají spoustu ovcí nebo dobytek a to je pro ně druhá práce. Je nesmysl říkat lidem, že pasení je jen pro farmáře, je třeba se nad tento pohled povznést, protože tato disciplína se stává sportem jako všechny ostatní. Je to stejné, jako když před lety začaly traktory, farmáři vybijeli koně a nebyť lidí z města, kteří těžké koně vlastně zachránili, mnoho plemen koní by se ani nedochovalo. Bylo to nadšení městských lidí nebo lidí z vesnic, ale nikoli farmářů. Sleduji, že se farmy stávají stále většími a většími. Tam už se pak žádní psi ani nepoužívají, protože se vše dělá úsporně a ekonomicky a psi je nezajímají. Teď mluvím o kontinentu, v Anglii je to nastavené jinak. Hlavně Wales a Skotsko, tam bez ovcí a BOC nemohou být, protože tam se půda jinak využít nedá a bez psa se u nich ovce prostě chovat nedají. Tam zůstávají věrní tradi-

cím. Ale kontinent je jiný, např. u nás najdete farmy s mnohatisícíhlavými stády, která pak nahání terénní vozy. Je otázka, proč se lidé tak zajímají o pasení ovcí, když nejsou z farmářských rodin a kolikrát nikdy doma ovce ani neměli. Ale to je spíš pro sociology.

Proč se podle vás lidé o pasení vůbec zajímají?

Každoročně u nás klesá počet ovcí jako takových, půda je úrodná a není třeba chovat ovce. Jedině na jihu. Tam se to ale časem zřejmě také neudrží. Obávám se, že celý trh s ovcemi u nás za nějakou dobu padne. Ale přesto pasení lidi velice baví. Ve Francii probíhá ročně padesát až šedesát trialů CS a kolem třiceti TS včetně trialů pro hovězí dobytek. Farmy s dobytkem pořádají jedny z nejlepších trialů. V současné době je však u nás zakázáno trénovat psy na dobytek, pokud nejsou z farmy, protože je to přece jen nebezpečné. Chovají se většinou těžká masná plemena jako limousin apod., takže účastnit se mohou pouze profesionálové, ostatním jsou tyto trialy zavřené. Nicméně sleduji, že velice mnoho mladých lidí pasení velice zajímá. Jsou to lidé, kteří často začali s BOC v agility, ale postupně chtějí najít něco, co by je bavilo, když už nezávodí. Trénují starší psy, ale tak je to chytne, že další štěně si již pořídí vysloveně pro trialy v pasení. A takhle začínají. Pořídí další psy, velké auto, jezdí po trialech a jdou dál...

Existuje ale ještě jeden důvod...

Ve Francii najdeme ještě jednu věc, která jinde v Evropě není. Plemeno BOC musí mít pro uchování složený test pasení, to je možná důvod, proč se lidé také pasením zabývají. U nás je v trialu v první třídě mnoho psů, hodně i ve druhé. Často posuzují závody, kde je v první třídě přihlášeno čtyřicet psů, to je opravdu na celý den perné práce. Proto jsou velké trialy často organizovány na dvou až třech pastvinách a s více rozhodčími. Je pole pro trial jedna a jiné pro dvojku. Za víkend se vystřídá i více než stovka závodníků, je to úplně jiné než před deseti lety. A vidím, že i u vás jde vývoj dopředu. Přeji vám, ať se u vás vše zdárně a hlavně se zdravým rozumem rozvíjí dál.

Bylo to velice zajímavé povídání a už se těším, až zase přijedete do Čech posuzovat.

Ivana Horská ■

Ekofarma Kamenná brána

